

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

საქართველოს პარლამენტის
ქრონიკული ბიბლიოთეკა

დუტუ მეგრელი
(დიმიტრი ხოშტარია)

კრებული
(პოეზია)

დუტუ მეგრელი (ხოშტარია დიმიტრი)
კრებული
პოეზია

ძველი ტყე

ქარიშხალია! წვიმს, ელავს, გრგვინავს და გარს ყველაფერს მუსრავს გრიგალი; მეფობს წყვდიადი, ხარობს სიკვდილი, რომ ჩინებული ხვდა მოსავალი! მაგრამ კვდებიან მხოლოდ ფოთოლნი, უწყალოდ რომ გლეჯს და აბნევს ქარი, თვით ძველი ტყე კი კვლავ ცოცხალია და დგას კვლავ მტკიცედ შეუპოვარი! მის ათას წლობით არსებობის დროს მის თავს ბევრ გრიგალს გადაუვლია, მაგრამ არა თუ ვერ შეუმუსრავს, ფერიც კი ოდნავ ვერ შეუცვლია! და საქართველოც ხომ ძველი ტყეა და ფოთოლნი კი, ძირს რომ სცვივიან, მისი შვილები, მის სადიდებლად დღეს რომ გმირულად იხოცებიან! ცოცხლობს ძველი ტყე და კვლავ იცოცხლებს, არის, იქნება საქართველოცა: ვით განვლილ შავ დროთ ვერ დაუკლიათ, ვერას დააკლებს ეს მწარე დროცა!...

1915 წ.

შავ ზღვას

ვითა ჭაბუკი, სიყვარულით გატაცებული, მიემურება სატრფოსაკენ, გაჩქარებული, აგრეთვე შენკენ მოისწრაფვის, ზღვავ, ჩემი გული, ჩემი გონება, ჩემი გრძნობა და ჩემი სული, და, ვით მას თავისს სატრფოს მზერა არ მოსწყინდება, ისე არც მე, ზღვავ დიდებულო, შენი ყურება! რისთვის? - იმისთვის, რომ მარტოკა შენ-ღა ხარ ერთი ჩემ სამშობლოსთან ჩემთა ფიქრთა კვლავ შემაერთი; მისთვის, რომ როცა შენ გიყურებ, კვლავ მეხატება თვალწინ სამშობლო, მისი ტანჯვაც კვლავ მაგონდება და ვფიქრობ: “ვაჰ, თუ ვერ ვეღირსო აწ დაბრუნებას იქ და მივეცე საუკუნოდ აქ განსვენებას! ვაჰ, თუ ცოცხალი თვისი შვილი მან ვეღარ მნახოს და ვეღარც მკვდარი თავისს გმირთა შორის დამმარხოს!” მაგრამ, ზღვავ, გვედრი, თუ მოვკვდე აქ, შენ მიმიბარო და მიმიტანო იქ, საფლავი იქ გამითხარო! დაე, იქაურს მივემატო მეცა მიწასა, რომ მეც იმასთან, ოდეს

იგი სანატრელს ხმასა კვლავ გაიგონებს და ხელახლა აღორძინდება, გადავხალისდე, ვიგრძნო ის ხმა, ის ნეტარება, ვიგრძნო დაჩაგრულთ ზეადღომა, მჩაგვრელთ დამხობა და მტვრად ქმნილსაც კი შთამებეჭდოს ეს წმინდა გრძნობა!”

1887 წ.

ორი დედა

ორი დედა მყავს ძვირფასი, ორივე მიყვარს გულითა; მქონდეს სიცოცხლე ათასი, მათ ვუძღვნი სიხარულითა! ერთი საბრალო ქვრივია, უდროოდ დაბერებული; საცოდავს მალე ეწვია ტანჯვა-ვაება წყეული!.. მეორე... მაგრამ ვერ ასწერს მის ამბავს ჩემი კალამი; მოელის ახალს რუსთაველს ბედკრულის ტანჯვა-ვარამი! ორი დედა მყავს ძვირფასი, ორივე მიყვარს გულითა; მქონდეს სიცოცხლე ათასი, მათ ვუძღვნი სიხარულითა!

1893 წ.

მთას

ნეტა შენ, მთაო, ცას რომ სწვდება შენი მწვერვალი, ღრუბლებს ზევიდან თეთრ-სპეტაკად გამომზირალი, და დგებარ შენთვის, დიდებული, თავისუფალი, არავის მონა, არც არავის ბატონ-უფალი! დგებარ დღიდანვე გაჩენისა და კვლავც იდგები; ვერას გაკლებენ ათასობით მიმქროლი წლები: მოდგმა მოდგმას სცვლის შენს გარშემო და ერი ერსა; შენ კი, რაც იყავ, იგივე ხარ, არ იცვლი ფერსა! დილას მზის სხივნი ყველაზე წინ შენ გეხვევიან, ათას ფრად მბრჭყვინავ ძვირფას თვლებად ზედ გეხვევიან და საღამოსაც, რა გვირგვინად დაგედგმებიან, კვლავ ყველაზედვე უფრო გვიან გეთხოვებიან! შენთვის ერთია, ავდარია, თუ არის დარი, მყუდროებაა, თუ ზუზუნებს და კვნესისს ქარი; დღეა

მშფოთავი, თუ ღამეა, მშვიდი და წყნარი; მზე დაგქათქათებს, თუ დაგნათის მთვარე, ნარნარი! როცა დარია, შორს, შორს სჩანხარ, გაბრწყინებული, ზღაპრულ, გამჭვირვალ, ლურჯ პირბადე აფარებული; როცა ავდარი, - შავის ნისლით ხარ შებურვილი, თითქო ცოდნისაც, გარს რა ხდება, არ გაქვს სურვილი! დე, წვიმდეს, თოვდეს!.. დე, ელავდეს, ქუხდეს, გრგვინავდეს, მთელი ქვეყანა შიშისაგან ძრწოდეს, გმინავდეს და ცა წალეკვას იმუქროდეს, განრისხებული, შენ ყურს არ უგდებ, - დგებარ ისე დამშვიდებული!.. ნეტა შენ, მთაო, ცას რომ სწვდება შენი მწვერვალი, ღრუბლებს ზევიდან თეთრ-სპეტაკად გამომზირალი, ნეტა შენ, მთაო, დიდებულო, თავისუფალო, არავის მონავ, არც არავის ბატონ-უფალო!

1907 წ.

პატარა ქართველი

მე პატარა ქართველი ვარ, კავკასიის მთების შვილი და განცხრომით სხვაგან ყოფნას მირჩევნია აქ სიკვდილი! ქართლ-კახეთი, იმერეთი, გურია და სამეგრელო - ყველა ჩემი სამშობლოა, საყვარელი საქართველო. ქვეყნის თვალი ეს ქვეყანა ღვთის მშობლისა არის წილი; ბევრ მწარე დღეს მოსწრებია და უნახავს ბევრიც ტკბილი: ხან თუ მტერი აოხრებდა, იყო მღვრელი ცრემლის ცხარის, ბრწყინვალე დროც დასდგომია, დრო დავითის და თამარის! მე პატარა ქართველი ვარ, სახელოვან ერის შვილი და მსურს მერგოს სასახელო მეც სიცოცხლე და სიკვდილი!..

1901 წ.

ჩემი ვედრება

რაც გონს მოვსულვარ, ერთი ნატვრა მასულდგმულეზდა და მწარე ყოფნის მძიმე ტვირთსა მიმსუბუქებდა; ერთის ოცნებით ვიყავ მარად გატაცებული, ერთის სურვილით გამსჭვალული, აღფრთოვანებული! ერთადერთ ხატად დავისახე მშობელი მხარე: მას ვცემდი თაყვანს, მთელ

არსებით ის შევიყვარე და მსურდა მისი ღირსი შვილი გავმხდარვიყავი. - მისთვის მეცოცხლა და მისთვისვე მოვმკვდარიყავი! მაგრამ, ვაი რომ განგებამ სულ სხვაფრივ ინება: გულში ჩამიკლა ჭაბუკობის ტკბილი ოცნება; შეუბრალებლად გადამტყორცნა უცხოთა მხარეს და სამშობლოსთვის ვღვრი მარადის ცრემლებსა ცხარეს! სამშობლოვ, გვედრი, თუ რომ ცოცხალს აღარ მერგება შენით დატკბობა, შეისმინო ჩემი ვედრება, - და როცა მოვკვდე, მაშინ მაინც შენ მიმიბარო და მშობლიურის შენის კალთის ქვეშ შემეფარო, რომ საუკუნოდ შენ ნაწილად გადაქცეული, შენს წმინდა მიწას შეუერთდეს ჩემი სხეული და სულიც მარად ხან მზის სხივად თავს გეფრქვეოდეს, ხან, ქმნილი ცრემლად, ციურ ნამად გეპკურებოდეს!

1914 წ.